колу з 2007 по 2010 роки. Якщо крок між піками (експансія) складає 4 роки (верхній крок), то між «западинами» – 5 років (нижній крок), а між прогнозованим піком у 2017 році і 2011 роком – 6 років і відповідно між «западинами» – 5 років.

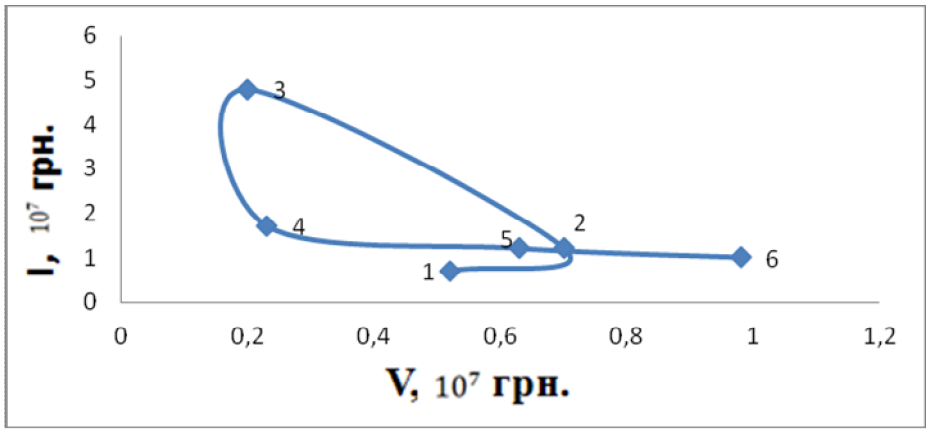

Рис.1. Залежність обсягу продукції машинобудування області від інвестицій (Точкам кривої відповідають наступні роки: 1 – 2004 р., 3 – 2008 р., 5 – 2010 р., 2 – 2007 р., 4 – 2009 р., 6 – 2013 р.)

Таким чином, за нашими прогнозами ні верхній, ні нижній крок практично не зміниться. відповідає зменшенню верхніх кроків і розширенню нижніх (напівеліпсоїдний тип спіралі) як, наприклад, демонструє залежність чистого доходу від обсягу реалізованої продукції. Крім того важливим є зменшення різниці між показниками “буму” і “западини“ по вертикалі.

Список використаних джерел:

1. Василюк А.П. Механізм забезпечення економічної стабільності підприємств машинобудування: Монографія / Василюк А.П., Василюк П.М. - Тернопіль: ТНТУ, 2014. - 164 с.

Ониськів Віталій

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БЮДЖЕТОФОРМУЮЧИХ ПІДПРИЄМСТВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В Тернопільській області, як і в будь-якій іншій області нашої держави, є бюджетоформуючі підприємства, діяльність яких відображається не лише на соціально-економічних показниках регіону, але й в цілому по-країні. Такими підприємствами є промислові підприємства. Власне основою економіки Тернопільської області є промисловість і сільське

господарство, зокрема провідною галуззю є харчова промисловість (35,1% від промисловості) яка в господарському комплексі відіграє визначну структуроформуючу функцію та не лише задовольняє потреби населення регіону в продовольстві, а й виступає важливим джерелом формування бюджету області. Друге місце займає постачання електроенергії та газу – (20,74%), третє місце - виробництво хімічних речовин і хімічної продукції - 13,6%. Незначну частку в реалізації промислової продукції Тернопільської області відводиться машинобудуванню - 9,2%. і добувній промисловості і розробленню кар'єрів - 3,1% [1].

Щодо інноваційного розвитку підприємств, то на сьогоднішній день це є одним з основних чинників формування ефективного розвитку будь-якого підприємства, галузі та економіки в цілому. В економічно розвинених країнах понад 40% економічного росту забезпечувалось за рахунок інноваційної діяльності, що у свою чергу зумовило принциповий перехід від звичайної науково-технічної до інноваційної науково-технічної політики.

На жаль, наведені тенденції не стосуються України. Так, згідно зі статистичними даними в Україні інноваційною діяльністю у 2014 р. у промисловості займалися 1715 підприємств, або 16,8%, що є дуже низьким показником в порівнянні із країнами зарубіжжя. Так, до прикладу, в Білорусії ця частка становить 25%, Великобританії – 38,4%, Естонії – 53,1%, Німеччині – 71,8%, Чехії – 39,2% [2]. На технологічні інновації 1337 підприємств України витратили 9,6 млрд. грн. Понад три чверті інноваційно активних промислових підприємств займалися впровадженням інновацій (або 12,9%).

Як щодо Тернопільської області, то з 211 промислових підприємств інноваційною діяльністю займались лише 36, які на здійснення такої діяльності витратили біля 24 млн. грн., причому жодне із них не витрачало кошти на придбання машин, обладнання, програмного забезпечення та на ринкове запровадження інновацій, на навчання і підготовку персоналу витратило кошти 12 підприємств. Частка інноваційно-активних підприємств Тернопільської області в регіональному розрізі відображена на рис. 1.

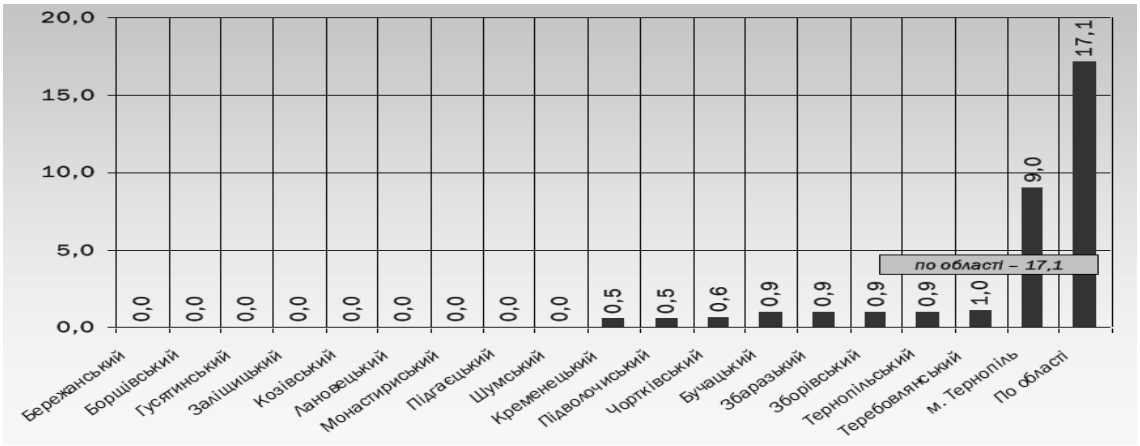

Рис. 1. Частка інноваційно-активних підприємств у загальній кількості промислових підприємств Тернопільської області, % (власні розрахунки на основі [1; 2].

Слід зазначити, що більшість коштів на здійснення інноваційної діяльності промисловими підприємствами Тернопільської області були власними коштами підприємств (77%), не в значній частці залучались кредити (17%) та кошти держбюджету (6%), при цьому взагалі не були залучені кошти іноземних і вітчизняних інвесторів. За статистичними даними, в Тернопільській області з 25 промислових підприємств, що впроваджували інновації, лише 60% впроваджували інноваційні процеси, 40% - нові або вдосконалені методи обробки або виробництва продукції, 68% - інноваційні види продукції, з них нові для ринку – 24%. Організаційні інновації здійснювало 1 підприємство, 4 підприємства запровадили нові маркетингові концепції (стратегії). Кількість впроваджених нових технологічних процесів на промислових підприємствах становило 34, у тому числі маловідходних, ресурсозберігаючих - 10. Також слід зауважити, що за кількістю найменувань впроваджених інноваційних видів продукції на промислових підприємствах Тернопільській області належить 3,5% від загальної кількості по Україні, в абсолютному вираженні це 110 одиниць. Майже кожне третє підприємство реалізовувало продукцію, що була новою для ринку. При цьому лише 4,9% інноваційної продукції від загальної кількості було реалізовано за межі України (рис. 2).

Отже, як свідчать статистичні дані, Тернопільська область не виступає передовою областю щодо інноваційної діяльності промислових підприємств. Також слід відмітити той факт, що підприємства Тернопільської області в значній мірі відстають від впровадження технологічних (1,9 % від загальної кількості по Україні), організаційних (0,8%) та маркетингових інноваціях (2,5%). Разом з тим, важливо відзначити, що організаційні інновації є не тільки фактором підтримки для продуктових інновацій, вони можуть також мати важливий вплив на діяльність підприємств в цілому: підвищити якість і ефективність роботи, поліпшити обмін інформацією, поліпшити здатність підприємств використовувати нові знання й технології.

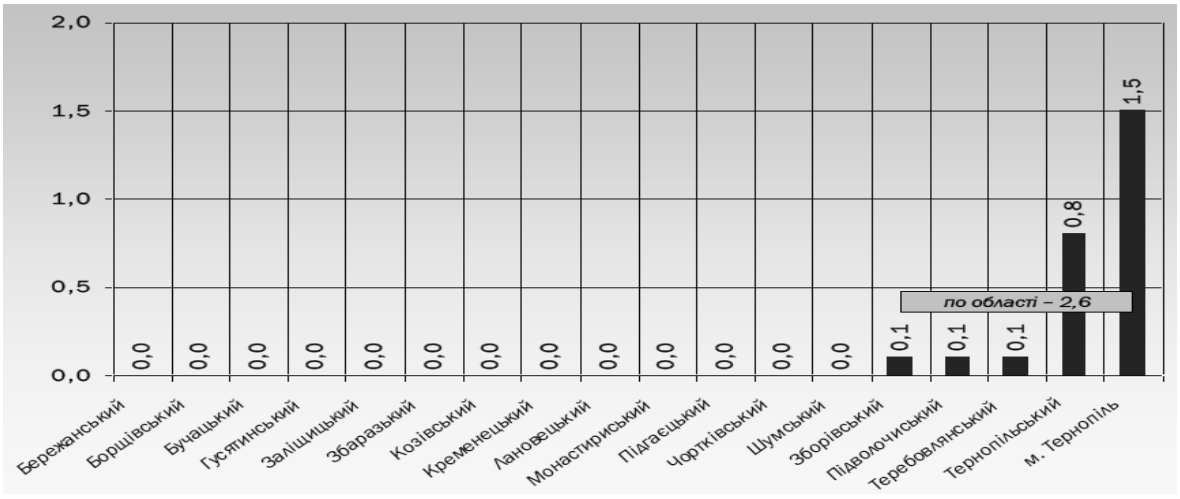

Рис. 2. Частка реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі реалізованої промислової продукції, % (власні розрахунки на основі [1; 2].

Маркетинг може відіграти центральну роль у продуктивності фірми, а також у виході на нові ринки або сегменти ринку та розробленні нових способів просування продукції. Здійснювати інновації підприємствам Тернопільської області перешкоджають численні фактори, які умовно можна поділити на цінові, інформаційні, ринкові, а також домінування певних підприємств (сильні конкуренти) або невизначений попит на інноваційні товари або послуги. Досить серйозною перешкодою є відсутність коштів в рамках підприємства або групи підприємств та занадто високі витрати на інновації.

Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, потрібно зауважити, що оскільки наша область є переважно аграрною, то основний напрямок її розвитку повинен бути аграрно-індустріальний. Тобто, в області має активно розвиватися машинобудування, а саме: приладобудування, верстатобудування, електротехнічне машинобудування, радіотехнічна промисловість, від чого найбільше залежить інноваційний потенціал області. Відтак, саме від того, наскільки буде забезпечена інвестиціно-інноваційна підтримка зазначеного сектору, залежатиме подальша динаміка інноваційного розвитку Тернопільської області.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Тернопільської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.oda.te.gov.ua/

2. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник [Текст] / Державна служба статистики України. – Київ. – 2014. – 314 с.

Панухник Яна

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СТРУКТУР МУНІЦИПАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ НА РІВЕНЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Незважаючи на чималу кількість теоретичних досліджень, на практиці проблема інституцій залишається однією з найскладніших для розв’язання.

Відповідно до визначення одного з класиків інституційної економіки К. Норта, інституції – це правила, механізми, що забезпечують їх дотримання, і норми поведінки, які структурують взаємодію між людьми. Інституції є державними й приватними, саме вони формують базу інституційного середовища, у межах якої уряд, бізнес-структури та індивіди